

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 93/2010-21

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 4. marca 2010 predbežne prerokoval sťažnosť spoločnosti Z., s. r. o., B., zastúpenej advokátom JUDr. F. N., B., ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, základného práva na vlastníctvo podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 11 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práva na majetok podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom č. k. 6 Er 2401/2008-17 z 3. marca 2009 a uznesením Krajského súdu v Trenčíne č. k. 16 CoE 67/2009-35 z 24. augusta 2009, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť spoločnosti Z., s. r. o., o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 23. decembra 2009 doručená sťažnosť spoločnosti Z., s. r. o., B. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou sťažovateľ namietal porušenie svojho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), základného práva na vlastníctvo podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, čl. 11 ods. 1 listiny a práva na majetok podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k dohovoru (ďalej len „dodatkový protokol“) uznesením Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom (ďalej len „okresný súd“) č. k. 6 Er 2401/2008-17 z 3. marca 2009 a uznesením Krajského súdu v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) č. k. 16 CoE 67/2009-35 z 24. augusta 2009.

Ako vyplynulo zo sťažnosti sťažovateľa a spisu okresného súdu sp. zn. 6 Er 2401/2008, vyžiadaného pre posúdenie možnosti prijatia sťažnosti na ďalšie konanie, súdny exekútor JUDr. V. K. (ďalej len „súdny exekútor“) podal okresnému súdu žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie proti S. M., M. (ďalej len „povinný“), pre vymoženie jednak sumy 7 209 Sk (238,29 €) a jednak poplatku z omeškania vo výške 0,1 % denne zo sumy 7 209 Sk od 1. júla 1999 do zaplatenia (a trov exekúcie). Exekučným titulom bol platobný výmer č. 432/2005 z 24. mája 2005 vydaný poisťovňou P. v konkurze, ktorý ukladal povinnému zaplatiť v prospech poisťovne P. v konkurze dlžné poistné 7 209 Sk (238,29 €) a poplatok z omeškania vo výške 0,1 % denne z dlžnej sumy poistného do dňa zaplatenia. Exekučný súd preskúmal žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrh oprávneného, exekučný titul, ako aj zmluvu o postúpení pohľadávok uzatvorenú medzi správcom konkurznej podstaty úpadcu poisťovňou P. v konkurze ako postupcom a sťažovateľom ako postupníkom zo 7. júla 2005. Keďže považoval za preukázané, že na sťažovateľa prešla pohľadávka z exekučného titulu voči povinnému vo výške 239,29 € (7 209 Sk), udelil okresný súd 2. marca 2009 súdnemu

exekútorovi poverenie na vykonanie exekúcie č. 5304 005580* na vymoženie sumy 239,29 € a trov exekúcie.

Okresný súd však uznesením č. k. 6 Er 2401/2008-17 z 3. marca 2009 rozhodol o zostávajúcej časti návrhu súdneho exekútora tak, že žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie v časti vymoženia poplatku z omeškania vo výške 0,1 % denne zo sumy 239,29 € od 1. júla 1999 do zaplattenia zamietol. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že v danom prípade absentuje materiálny predpoklad vykonateľnosti exekučného titulu v časti uloženej povinnosti – „poplatku z omeškania vo výške 0,1 % denne z dlžnej sumy poistného do dňa zaplattenia“ – pretože z výroku rozhodnutia nevyplýva, odkedy je povinný zaviazaný na plnenie takto uloženej povinnosti, takto formulovaný výrok rozhodnutia je po obsahovej stránke neurčitý a materiálne nevykonateľný, a preto v tejto časti zamietol žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie (§ 44 ods. 2 Exekučného poriadku).

Proti tomuto uzneseniu okresného súdu podal sťažovateľ odvolanie, ktorým žiadal napadnuté rozhodnutie okresného súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

Krajský súd o podanom odvolaní rozhodol uznesením č. k. 16 CoE 67/2009-35 z 24. augusta 2009 tak, že uznesenie okresného súdu č. k. 6 Er 2401/2008-17 z 3. marca 2009 ako vecne správne potvrdil. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že správne okresný súd považoval platobný výmer v časti ukladajúcej povinnému povinnosť zaplatiť poplatok z omeškania za nespĺňajúci materiálne predpoklady vykonateľnosti, keďže v ňom chýba dátum, od ktorého má povinnosť povinný tento poplatok z omeškania platiť. Nestotožnil sa s názorom sťažovateľa, podľa ktorého postačuje uvedenie doby omeškania povinného tak, že tento neodviedol poistné za obdobie od 04/97 – 06/99 v spojení s ustanovením § 23 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 273/1994 Z. z. o zdravotnom poistení, financovaní zdravotného poistenia, o zriadení Všeobecnej zdravotnej poisťovne a o zriaďovaní rezortných, odvetvových, podnikových a občianskych zdravotných poisťovní v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 273/1994 Z. z.“) stanovujúcim, že ak poistné nebolo uhradené včas a v správnej výške, je povinný platiť poistného zaplatiť poplatok z omeškania vo výške 0,1 % z dlžnej sumy za každý kalendárny deň omeškania odo dňa pôvodnej splatnosti poistného za príslušný kalendárny mesiac alebo odo dňa skrátenia poistného za príslušný kalendárny mesiac, a to z dôvodu, že znením zákona

nemožno nahrádzať absenciu náležitostí konkrétneho rozhodnutia vo veci, v danom prípade absenciu náležitostí platobného výmeru č. 432/2005. Okresný súd preto správne zamietol v časti poplatku z omeškania žiadosť súdneho exekútora na udelenie poverenia na vykonanie exekúcie.

Uznesenie okresného súdu č. k. 6 Er 2401/2008-17 z 3. marca 2009 v spojení s uznesením krajského súdu č. k. 16 CoE 67/2009-35 z 24. augusta 2009 nadobudlo právoplatnosť 21. októbra 2009.

Sťažovateľ sťažnosť ústavnému súdu smerujúcu proti uzneseniu krajského súdu č. k. 16 CoE 67/2009-35 z 24. augusta 2009 a uzneseniu okresného súdu č. k. 6 Er 2401/2008-17 z 3. marca 2009 odôvodnil tým, že obe rozhodnutia považuje za arbitrárne, pretože sa natoľko odchyľujú od znenia príslušných zákonných ustanovení, že popierajú ich účel a zmysel. Krajský súd sa dostatočne nevysporiadal s argumentáciou sťažovateľa v podanom odvolaní, ktorú považuje sťažovateľ za správnu a s ktorou sa stotožňujú aj iné krajské sudy. V sťažnosti poukázal sťažovateľ na uznesenie Krajského súdu v Nitre č. k. 25 CoE 29/2008-19 z 26. augusta 2008 v obdobnej veci, v ktorom odvolací súd považoval obdobný výrok platobného výmeru poisťovne P. v konkurze za materiálne vykonateľný s odôvodnením, podľa ktorého absencia údajov o dátume počiatku omeškania vo výroku nespôsobuje jeho materiálnu nevykonateľnosť, ak z odôvodnenia platobného výmeru je zrejmé, že ide o poplatok z omeškania podľa zákona č. 273/1994 Z. z., pretože aj v takom prípade z platobného výmeru vyplýva jednoznačne uložená povinnosť, keďže splatnosť poisťného, ako aj počiatok omeškania sú priamo upravené zákonom. K sťažnosti pripojil sťažovateľ i ďalšie rozhodnutia iných odvolacích súdov obsahujúce obdobné právne posúdenie veci (uznesenie Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 18 CoE 72/2009 z 27. mája 2009, uznesenie Krajského súdu v Bratislave č. k. 19 CoE 106/2009-29 z 9. júna 2009, uznesenie Krajského súdu v Bratislave č. k. 20 CoE 29/2009-50 z 2. apríla 2009, uznesenie Krajského súdu v Nitre č. k. 15 CoE 1/2009-37 z 27. februára 2009, uznesenie Krajského súdu v Nitre sp. zn. 15 CoE 2/2009 z 19. februára 2009, uznesenie Krajského súdu v Nitre č. k. 25 CoE 44/2008-43 z 28. novembra 2008). V tejto situácii je významné i to, že odvolací súd sa vo veci sťažovateľa, ak sa už hodlal odchyliť od stabilnej súdnej praxe, nijako nevysporiadal s argumentáciou iných krajských súdov. Vydal tak rozhodnutie narúšajúce princíp predvídateľnosti súdnych rozhodnutí a rozhodol v rozpore s požiadavkou, podľa

ktorej v rovnakých podmienkach sa musí dať rovnaká odpoveď. Tým porušil procesné záruky spravodlivého súdneho konania a porušil i právo sťažovateľa na súdnu ochranu a právo na spravodlivý proces.

Sťažovateľ žiadal vydať tento nález:

„1. Uznesením Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 16 CoE/67/2009-35 zo dňa 24. 08. 2009 v spojení s Uznesením Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom sp. zn. 6 Er/2401/2008-17 zo dňa 03. 03. 2009 došlo k porušeniu vlastníckeho práva Sťažovateľa v zmysle článku 20 ods. 1 Ústavy SR, článku 11 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a článku 1 ods. 1 Prvého dodatkového protokolu k Európskemu dohovoru o ľudských právach, a zároveň k porušeniu práva Sťažovateľa na súdnu a inú právnu ochranu v zmysle ustanovenia článku 46 ods. 1 Ústavy SR, článku 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a článku 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ľudských právach.

2. Uznesenie Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 16 CoE/67/2009-35 zo dňa 24. 08. 2009 v spojení s Uznesením Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom sp. zn. 6 Er/2401/2008-17 zo dňa 03. 03. 2009 sa zrušuje a vec sa vracia na ďalšie konanie.

3. Ústavný súd Slovenskej republiky priznáva Sťažovateľovi náhradu trov konania titulom trov právneho zastupovania Sťažovateľa. Krajský súd v Trenčíne a Okresný súd Nové Mesto nad Váhom sú povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť trovy právneho zastúpenia Sťažovateľa.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním

a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach týkajúcich sa porušenia základných práv a slobôd vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd teda nezakladá automaticky aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich. Pokiaľ ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že ochrany toho základného práva alebo slobody, porušenie ktorých sťažovateľ namieta, sa sťažovateľ môže domôcť využitím jemu dostupných a aj účinných právnych prostriedkov nápravy pred iným súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie (napr. I. ÚS 103/02).

Ako vyplýva z obsahu i petitu sťažnosti, sťažovateľ sa svojou sťažnosťou domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, základného práva na vlastníctvo podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, čl. 11 ods. 1 listiny a práva na majetok podľa čl. 1 dodatkového protokolu jednak uznesením okresného súdu č. k. 6 Er 2401/2008-17 z 3. marca 2009 a jednak uznesením krajského súdu č. k. 16 CoE 67/2009-35 z 24. augusta 2009.

Ústavný súd sa najprv zaoberal tou časťou sťažnosti, ktorá smerovala proti uzneseniu okresného súdu č. k. 6 Er 2401/2008-17 z 3. marca 2009. V súlade s princípom subsidiarity svojej právomoci skúmal, či sú splnené podmienky konania pred ním o tejto časti sťažnosti sťažovateľa, a dospel k záveru, že vzhľadom na princíp subsidiarity vyplývajúci z čl. 127 ústavy je vylúčená právomoc ústavného súdu meritórne konať a rozhodovať o sťažovateľom uplatnených námietkach porušenia jeho základných práv týmto rozhodnutím okresného súdu, pretože preskúmavanie jeho postupu zveruje Občiansky súdny poriadok v tomto prípade odvolaciemu súdu. Odvolací súd vo veci o podanom odvolaní sťažovateľa rozhodol uznesením č. k. 16 CoE 67/2009-35 z 24. augusta 2009. Krajský súd ako súd odvolací bol súdom, ktorému patrí právomoc posúdiť, či odvolanie žalovaného bolo dôvodné a rozhodnúť o ňom.

Odlišná je situácia, pokiaľ ide o tú časť sťažnosti, ktorá sa týka uznesenia krajského súdu č. k. 16 CoE 67/2009-35 z 24. augusta 2009. Túto časť sťažnosti považuje ústavný súd za neprípustnú.

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Podľa § 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd neodmietne prijatie sťažnosti, aj keď sa nesplnila podmienka podľa odseku 1, ak sťažovateľ preukáže, že túto podmienku nesplnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa.

Podľa § 237 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Z listinných dôkazov, ktoré mal ústavný súd k dispozícii, je zrejmé, že krajský súd dospel k názoru, že exekúciu pre vymoženie poplatku z omeškania nie je možné vykonať

pre absenciu materiálnej vykonateľnosti exekučného titulu v tejto časti. V konečnom dôsledku to z pohľadu sťažovateľa znamená, že všeobecné súdy odmietli poskytnúť ochranu jeho základnému právu na súdnu ochranu v rámci exekučného konania.

Možno konštatovať, že z hľadiska argumentácie sťažovateľa postupoval krajský súd tak, že sťažovateľovi odňal možnosť konať pred exekučným súdom. Pri takto formulovanej námietke mal sťažovateľ právo podať proti uzneseniu krajského súdu dovolanie, čo však neurobil. Preto obстоjí záver, že sťažovateľ nevyčerpal mimoriadny opravný prostriedok, ktorý mu zákon na ochranu jeho základných práv účinne poskytol a na ktorého použitie bol sťažovateľ oprávnený v zmysle Občianskeho súdneho poriadku. Zakladá to neprípustnosť sťažnosti.

Sťažovateľ ani len netvrdil (tým menej preukazoval), že dovolanie nepodal z dôvodov hodných osobitného zreteľa. Preto zo strany ústavného súdu vôbec neprichádzal do úvahy prípadný postup podľa § 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti rozhodol ústavný súd tak, ako to vyplýva z výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 4. marca 2010